

Universitätsbibliothek Paderborn

**Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et
Salvatoris Nostri**

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. VI. Quintam Beatitudinem esse Caritatis ac Misericordiæ in omnes
sollicitam exhibitionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](#)

tempus expleveris, dic *Sitio!* incipe siti
æstuare salutis alienæ, & eam totō animō
cupere, ad eam omnem conatum, quem
tibi Dei benevolentia & tuæ vitæ ratio
præstat, adhibere.

CAPUT VI.

*Quintam Beatitudinem esse Ca-
ritatis ac Misericordiæ in omnes solli-
citam exhibitionem.*

Stabant autem juxta crucem Iesu Ma-
ter ejus & soror Matris ejus Maria
Cleopha & Maria Magdalene. Cum vi-
disset ergo Jesus Matrem & Discipulum
stantem, dixit Matri suæ: Mulier, ecce
Filius tuus: deinde dicit Discipulo: ecce
Mater tua: & ex illa hora accepit eam Di-
scipulus in sua. Beatitudinem, esurienti-
um ac sitiens initia & incrementa
gratiæ & salutis alienæ, consequitur beatи-
tudo, sollicitè curantium & satagentium,
ut omnia fiant, quæ adhæc consequenda ju-
dicentur proximis profutura. Ethic quo-
que ordo beatitudinum ad perfectiora pro-
gredi-

greditur: prior enim sistebat in votis, hæc ad facta procedit; prior cum sitiente Domino justitiam omnium hominum toto corde sistebat, posterior cum eodem operante salutem in medio terræ hominum salutem conatur operari, & illud aggreditur, quod est divinorum omnium divinissimum, cooperari Deo in salutem animarum. Quinto enim loco à Domino dictum est: *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.* Sunt autem operum Misericordiæ, & Caritatis duæ classes: altera, quæ Corporeis vacat; altera, quæ Spiritualibus. Illa opem fert corpori, ne ejus necessitatibus anima opprimatur; hæc animam ipsam opportunitatis subsidijs adjuvat. Primum igitur oportebit, quid ea misericordia sit, deinde quo pacto ea nos beatos reddat, postremò qua ratione eam ex hoc Salvatoris verbo discamus, ostendi. Est Misericordia quædam divinæ operationis imitatio, quâ ut ille bonitatem suam premere, ut ita dicam, & continere non potuit, quin eam creandis primùm rebus, deinde eisdem Salvatoris passione renovâdis exerceret, ita

276 DE PASSIONE DOMINI.

pectus humanum Deo plenum quiescere non potest, donec, quod in se concepit boni, id in omnes, quocunque se opportunitas dederit, effundat. Quemadmodum igitur Dei Bonitas dupli opere se prodit, naturæ & gratiæ, seu Creationis & Reparationis, ita Misericordia, sive quod idem est, Caritas ejus imitatrix in utriusque ordinis opera gestis erumpere, & naturæ bona & gratiæ ministrare, & corpori & animæ opem ferre, &, quod Dominus in Creatione formavit, reficere, &, quod in Reparatione restituit, ad eam integratatem referre conatur. Totum hominem Dominus salvum fecit, totum, si fieri posset, Caritas salvum facere contendit. Hinc Domino in monte specimen suæ claritatis edenti apparent Moyses & Elias, perfectorum virorum par, quorum uterque clarus exemplis charitatis utriusque geminatae misericordiae largitate & animas pavit & corpora. Moyses enim legem dedit, manna, fontem, coturnices. Elias propheticis sermonibus claruit, & viduas pavit, & pluvias cum voluit, retinuit, cum voluit dedit. Quanquam aptius

us fortè dixerimus, Moysen corporeæ misericordiæ opera designâsse, cùm ipsa lex non nisi externa quædam spectare videatur, Eliam zelo Domini flagrantem, in cuius spiritu ac virtute Joannes quoque venit, Spiritualis misericordiæ opera significare. Dominum verò, qui medius stabat, utriusque liberalitatis fuisse simulacrum. Quippe qui & panes populo ad sustentandum corpus dederit, & animas verbô suô refecerit. Quicunque ergo ejus in se caritatis affectum semel concepit, is nihil omittit, quod alijs prodesse aliquo modo possit. Et primùm quidem Sancti solent corporea caritatis opera exhibere, deinde ad spiritualia gradum facere: Sic Apostolos & Sectatores suos Dominus iussit primùm vendere omnia, quæ habebant, & dare pauperibus, deinde eos misit evangelizare. Hoc verò quām beatum sit, non possumus aliter melius probare, quām verbo Salvatoris, *beatus est, magis dare, quam accipere.* Non modò igitur beatum est opera misericordiæ exhibere, sed beato beatius, ac divino divinus, sive, ut Beatus ac Divinus ait Diony-

sius, divinorum omnium divinissimum.
Nec difficile est id probare; nam beatus
est, qui Deum possidet, Deus autem cari-
tas est, & qui manet in Caritate, in Deo
manet, & Deus in eo. Beatum ergo ho-
minem in hac vita facit caritas, quantam
hujus vitae misera conditio beatitudinem
capit. Ille enim fruitur, qui caritate fruitur;
sed qui non tantum ipse eam gaudet, sed in
alios quoque eam derivat, ille etiam beati-
or est: auget enim beatitudinem carita-
tis ille actus, qui ipsam auget caritatem,

Psa. 40. quam effundit. *Beatus, qui intelligit super*
v. 2. egenum & pauperem. Principes, qui se
volunt id esse, quod audiunt, nihil habe-
ent gratius, nihil quoniam magis oblectentur,
quam cum clementia ac liberalitatis osté-
dendae ijs opportunitas datur; in eo enim
se maximè rerum moderatores ac domi-
nos agnisci vident. Ita ille quoties nihil
toto die beneficij præstiterat, vespere tri-
stis ac mœrens, amici, ajebat, perdidimus
diem, hac die non fuimus, quod vocamur.
Quodsi opes aut fundos clargiri princi-
pem ac regem facit, spiritualia charismata
dispensare, pœne dixerim, Deum facit.

Quid

Quid ergo beatius, quam id facere, quô
maximè Deus latatur, & gaudet? Lat-
tur enim Dominus in operibus suis, boni-
tatem suam ubique diffundens. Nōne ip-
sam Angelorum beatitudinem aliquo mo-
do auget unius peccatoris ad Deum con-
versio? Gaudium quippe est Angelis Dei
super uno peccatore pænitentiam agente.
Quis non gaudeat, quis non putet se bea-
tum, si ei liceat aliquem ex errore deduce-
re? Beati igitur misericordes. Nunc, quo
pacto id à Christo Domino exhibetur in
cruce, quod erat tertio loco propositum,
ostendamus. Stabant, inquit, juxta cru-
cem Mater ejus, & soror Matris ejus Ma-
ria Cleophæ, & Maria Magdalene. Hæ
omnes mulieres Domino ministraverant:
Mater ejus nascenti, & inde usque ad gran-
diorem ætatem; Maria Cleophæ jam do-
centi; Maria Magdalene postremo tem-
pore. Maria Magdalene illi dederat un-
guenta & capillos, id est, superflua, quô
significaverat eos, qui ex ijs, quæ cadunt
de mensa, & quæ ipsis superfluunt, pau-
peres alunt. Maria Cleophæ cibis eum
aluerat, quos, ut credibile est, de suo pau-

280 DE PASSIONE DOMINI
perepenu detrahebat, quô significaverat
eos, qui non de superfluis modò,
sed etiam de sibi opportunis ac necessarijs
aliquid decerpunt, quod indigentibus lar-
giantur. Maria Virgo præter hæc omnia
sanguinem ei dederat, suique integerrimi
corporis partem, quô eos significaverat,
quorum perfecta caritas eò pertingit, quô
nihil ulterius esse potest, ut pro salutis alie-
næ procuratione sanguinem profundant.
Majorem enim caritatem nemo habet ut
animam suam ponat quis pro amicis suis,
Videns ergo Jesus Matrem & discipulum
stantem, quem diligebat, dicit Matri sua:
Mulier ecce filius tuus. Deinde dicit disci-
pulo, ecce Mater tua. His verbis utrum-
que genus misericordiæ exprimitur, &
commendatur. Nam cur discipulo, quem
diligebat, Matrem dedit? nisi ut ab ea ve-
lut Matre aleretur lacte divinæ sapientiæ,
quô ea redundabat, postquam ipsam Sapi-
entiam aluerat. Cùm enim scriptum sit:
Audi fili mi præcepta matris tuæ, procul-
dubio eo fine discipulo juniori Sapientissi-
ma Mater data est, ut ea illum instrueret,
& præceptis vitæ saluberrimis edoceret:

nam

nam & Magistrum Apostolorum eam vocant Sancti Patres, & præcipue Joannis, qui fortè ideo præ cæteris omnibus Sacris Scriptoribus altissimè, ac divinissimè scripsit, quia peculiariter ab ea est eruditus. Nihil enim omittebat Virgo Sanctissima beneficij, quod in filium Joannem conferre posset, tum quotidie ampliores & uberiores à filio collustrationes & incremen-
ta divini amoris ei impetrans, tum arcana divinæ sapientiæ, quæ olim recondiderat, conservans omnia verba filij, & confe-
rens in corde suo triginta annis, Joanni a-
periens, tum exemplô incomparabilis san-
ctitatis, prudentiæ ac modestiæ ad per-
fectorâ semper illum quotidie parere vide-
batur, dum quotidie hoc magisterio profi-
ciens renovaretur spiritu mentis suæ, ac
diceret cum Propheta: *Renovabitur ut Psa. 102
aquila juventus mea.* Hæc igitur con- v.s.
templantes discamus, opera misericordiæ
spiritualis proximis exhibere, pro ih̄s oran-
do, verbis eos ad omnem virtutem exci-
tando atque instruendo, exemplô ea, quæ
docuerimus, confirmando. Et quotquot
sunt animæ hominum, tot nobis filios esse

S 5

arbi-

arbitremur, quibus, si minus re atque effectu prodesse possimus, animo certe & voluntate conemur. Vicissim autem Joannem contemplemur Virgini ministrantem; statim enim illam accepit in sua, statim Dominam constituit domus suæ. Quâ putas eam diligentia vel ab insidijs Judæorum defendit, vel à tempestatum injurijs, vel, nequid ei decesset, ubique prospexit? Ephesum quoque eam duxit, ut, qua in urbe Diana ab Ethnicis templô totius Asie celeberrimô colebatur, in ea Dei Matera p̄ijs coh inciperet. Discamus & nos Joannis imitatione tum proximis nostris omnia ad vitam tuendam opportuna sollicitè ministrare, tum sacris templis & religiosis domibus omnem liberalitatem ac beneficentiam exhibere.

CAPUT VII.

Sextam beatitudinem esse Munditiam cordis Innocentiâ & Simplicitate constantem.

Et circa horam nonam exclamavit Jesus voce magna dicens: Eli Eli! lamma